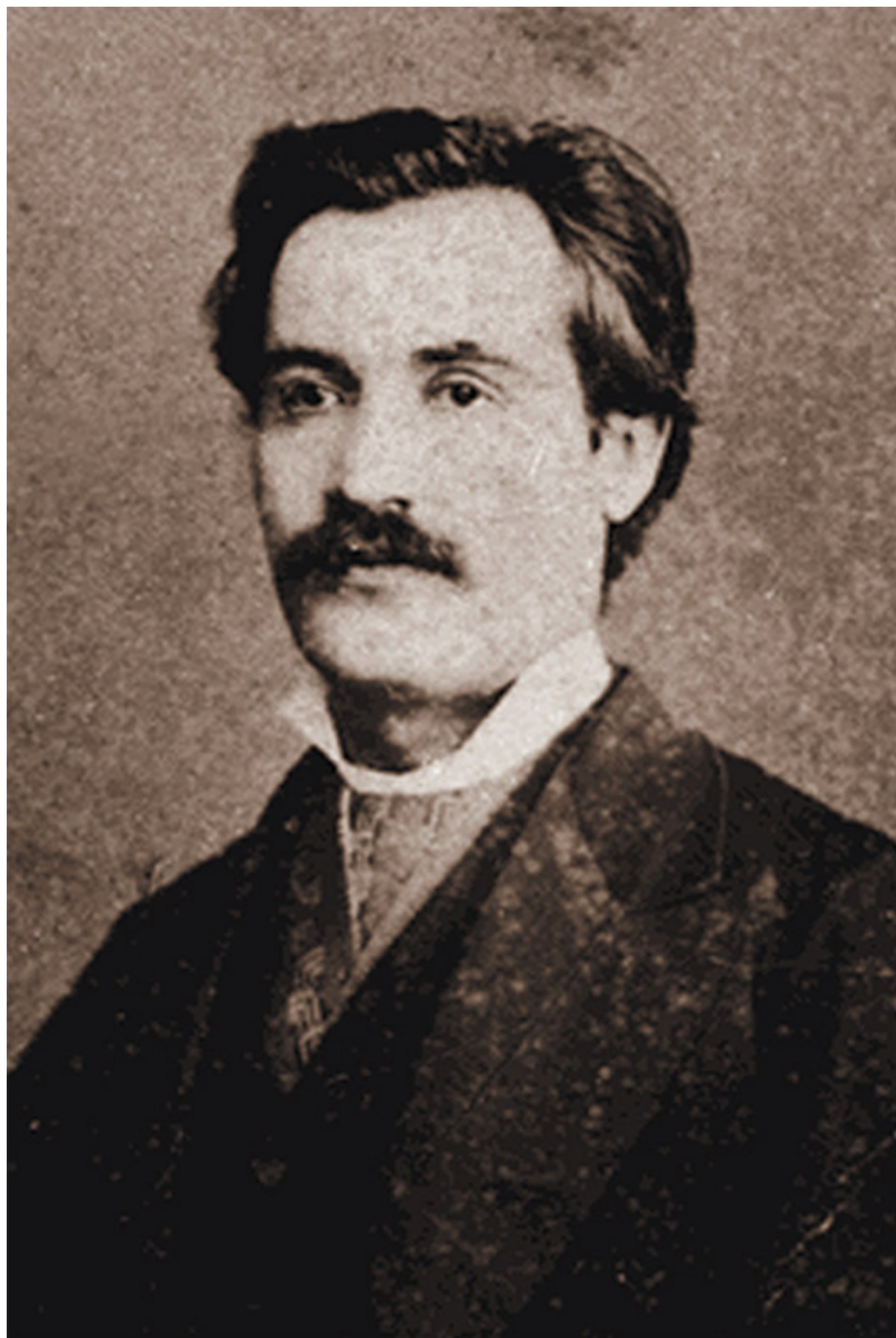


**[„CE ȚI-E CU OMUL ISCUSIT”] –
de Mihai Eminescu [29 mai
1882]**



Ce ți-e cu omul iscusit! Cum află el, așa ca din senin, vindecare la toate relele, cum află oricărui sac petecul ca și care nu se mai poate! Așa bunăoară vestitul Nastratin [î]și cârpea într-o zi giubeaua, fără nod la ață. Dar, fiind ața răsucită tare, s-a 'nnodat de la sine și Nastratin a cunoscut numaidecât că-i vine mai bine astfel și, îngâmfat de născocirea sa cu totul nouă, a pus crainic prin oraș să strige, ca să afle cu toții, mic și mare, că după moda scoasă de el ața se 'nnoadă întâi la căpătâi. Un turc luă un pumn de sare și veni foarte serios lângă Nastratin: „Hogeo, zise turcul, cască gura să-ți sar vorba!”

Așa și cu liberalii noștri.

Ei și numai ei au aflat cum se 'nnoadă ața, ei și numai ei fac legile cele mai bune și mai înțelepte, ei numai înțeleg nevoile poporului. Crainicul gazetar din Strada Doamnei bate toba cea mare, propuind bunăoară. o nouă lege de tocmeli agricole. Pentru care cuvânt? Pentru că se comiteau abuzuri. Dar, dacă se comiteau, nu legea trebuia modificată, ci abuzurile trebuiau să 'nceteze prin aplicarea strictă și exactă a ei. Altădată crainicul propune o lege nouă pentru neînstrăinarea pământurilor țărănești. Această neînstrăinare e prevăzută atât prin legea rurală cât și prin Constituție, dar sub administrația roșie dispozițiile se calcă și se comit abuzuri. Ei bine, în loc de-a stăruii pentru aplicarea strictă a textelor existente și pozitive, Nastratin [î]și dă aerul de-a descoperi el cel dintâi că ața trebuie 'nnoadă și vine c-un proiect de lege.

De astădată se face iar sfară 'n țară cu ștergerea rămășițelor de dări din trecut.

Dăruite vă fie rămășițele pentru șapte neamuri suitoare, zice „Pseudo – românul „, spre mai marea landă a tagmei noastre patriotice. Nu mai luăm dări decât de la cei de față și viitori. Altfel conservatorii ar fi în stare de-a pretinde aceste restanțe și a echilibra bugetele cu ele.

Și toate astea „Pseudo – românul „ le spune cu aerul cel mai serios din lume, lăudând cu îngâmfare o nouă lege votată, cu totul de prisos, de vreme ce legea percepției din 26 mai 1868, și azi în vigoare, e foarte clară în privirea aceasta.

Iată în adevăr ce zice art. 25 al. 4 a acelei legi:

Dreptul agenților fiscali de-a urmări contribuțiunile datorite statului, împreună cu zecimile adiționale, încetează la finele anului al treilea de la începutul fiecărui exercițiu.

Dar asta ce e decât tot dispozițiile legii celei nouă? Însă, în loc de-a aplica cu stricteță legea veche, se face una nouă, pentru două cuvinte. Una pentru a face să se creadă că pân' acum n-a existat nod la ață și că numai patrioții au făcut descoperirea, alta pentru că o nouă lege sună în coloanele „Românului” și dă a înțelege națiunii ce grijă au patrioții de ea, pe când o simplă circulară de admonițiune către agenții fiscali de-a aplica strict art. 25 ar fi intrat, fără sunete de tobă și trâmbiți, în memoria și deprinderile agenților respectivi.

Astfel liberalii noștri sunt extraordinari în descoperirea unor lucruri pe cari toată lumea le știa înaintea lor și confundă neștiința lor proprie de legile pozitive ale țării în care trăiesc cu absența acestor legi. Fiindcă toate lucrurile merg în lumea asta crescendo, ne vom pomeni într-una din zile că unul dintre patrioți descoperă tabla pitagoreică ca un lucru cu totul nou și că alt onorabil cere patent de invențiune pentru descoperirea, asemenea nouă, că de la Galați la București sunt exact atâția kilometri cât și de la București la Galați și că zero e egal cu zero. La multe descoperiri de soiul acesta ne putem aștepta din partea unor bărbați atât de iscusiți și atât de învățați, precum sunt confrății noștri.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro